

Příloha č. 4.3.3.1 – Podklady pro učitele – ukázka úspěšného občanského aktivismu

Projekt kulturního centra ve staré nádražní budově

K prezentaci úspěšného projektu občanského aktivismu byl využit příběh kulturního a divadelního spolku JOHAN, kterému se podařilo zachránit kulturní památku v centru města Plzně a vybudovat kulturní centrum Moving Station.

Nádražní budova Plzeň Jižní Předměstí byla vystavěna v roce 1904. Budovu postavila firma Müller – Kapsa podle návrhu architekta Rudolfa Štecha. Z architektonického hlediska patří Jižní předměstí k nejvýznamnějším nádražním budovám v Česku. Jde o ukázkou špičkové tuzemské drážní architektury z počátku dvacátého století, jednalo se o jedno z nejmodernějších nádraží v Čechách. Ačkoliv první polovina 20. století znamenala období největšího rozmachu železnice, přesto západní budova nádraží postupně ztratila význam a nebyla od konce 80. let využívána. Budova byla postupně devastována a ničena. V 90. letech jí dokonce hrozila demolice. Hrozící demolici odvrátili plzeňští památkáři, kteří secesní budovu r. 1993 navrhli vzít do ochrany. Návrh byl přijat a secesní budova Plzeň – Jižní Předměstí společně s protější budovou nádraží jsou od 11. září 1995 památkově chráněny. Město se o osud nepoužívané budovy ale dále nestará. V roce 2000 se rozhodne budovu využít Občanské sdružení JOHAN pro úspěšný kulturní workshop v rámci Mezinárodního festivalu DIVADLO. Mělo se jednat o jednorázový projekt, nicméně zdevastovaná a opuštěná hala spolek zaujala tak, že se ji rozhodli zachránit. V roce 2001 od tehdejšího majitele objektu, Českých drah, získalo sdružení pětiletou nájemní smlouvu na objekt, a dokonale ji využilo. Otevřený komunikační prostor Moving Station (Hemžící se zastávka), jak byl objekt bývalé odjezdové haly Jižního nádraží nazván, se stal scénou pro nezávislé umělecké projekty, uváděl alternativní uměleckou tvorbu a původní autorské projekty. Tím však příběh nekončí...

V roce 2006 je pořádána veřejná dražba budovy i s pozemkem. Vyvolávací cena je 2 950 000 Kč. V roce 2007 získává Moving Station nového majitele, budovu kupuje firma Klotz, a. s. V souvislosti s tím se mnozí obávali, že kulturní akce a centrum alternativní kultury z prostoru zmizí. Ovšem nestalo se tak. Majitel navázal se sdružením spolupráci, prodloužil mu nájemní smlouvu a nakonec se zasadil i o celkovou rekonstrukci a obnovení památky. V roce 2014 sdružení Johan a soudobý vlastník Klotz, a. s., uspěly v Regionálním operačním programu s projektem celkové rekonstrukce a proměny nádraží na moderní multifunkční kulturní centrum (Culture Station). Rekonstrukce budovy proběhla v období od ledna do srpna 2015. Opuštěná chátrající část plzeňského nádraží Jižní předměstí se během tohoto roku proměnila v moderní kulturní a vzdělávací centrum. Dřívější odjezdová nádražní budova nabízí od roku 2015 místo pro festivaly, výstavy, umělecké workshopy, sympozia a stala se zároveň zkušebnou i otevřeným ateliérem pro mladé tvůrce z domova i ze zahraničí.

Další informace o projektu kulturního centra

Internetové stránky kulturního centra Moving Station - www.johancentrum.cz

Články a reportáže:

- ČRo Plzeň. Opuštěné nádraží hostí alternativní divadlo. Možná naposledy. In: *Český rozhlas Plzeň* [online]. 3. 7. 2007 [cit. 5. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://plzen.rozhlas.cz/opustene-nadrazi-hosti-alternativni-divadlo-mozna-naposledy-6749525>>
- HYNČÍKOVÁ, Petra. Moving Station. *Český rozhlas Dvojka* [online]. 23. 2. 2008 [cit. 5. 10. 2020]. Dostupné z: <<https://dvojka.rozhlas.cz/moving-station-7509872>>
- Plzeňský deník. Nádražní budova na Jižním Předměstí: Ruina změněná v chrám kultury – *Plzeňský.denik.cz* [online]. 8. 9. 2015 [cit. 05. 10. 2020]. Dostupné z: <https://plzensky.denik.cz/zpravy_region/nadrazni-budova-na-jiznim-predmesti-ruina-zmenena-v-chram-kultury-20150908.html>

- ZÍDEK, Svatopluk. Proměna západního křídla budovy vlakového nádraží Plzeň-Jižní předměstí na Culture Station. *iMaterialy.cz* [online]. Kolegium pro technické památky, 8. 9. 2019 [cit. 05. 10. 2020]. Dostupné z: <https://www.imaterialy.cz/rubriky/zajimava-stavba/promena-zapadniho-kridla-budovy-vlakoveho-nadrazi-plzen-jizni-predmesti-na-culture-station_46497.html>
- PŮTOVÁ, Barbora. Moving Station: Hemžící se zastávka na vlakovém nádraží Plzeň – Jižní Předměstí. In: *Anthropologia integra* [online]. Brno: 2016, vol. 7 No. 2 [cit. 5. 10. 2020]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/anthropologia_integra/article/viewFile/6220/5586>

Video k slavnostnímu otevření rekonstruovaného kulturního prostoru

- Moving Station – Splněný sen. In: Youtube [online]. 8. 11. 2015 [cit. 5. 10. 2020] Dostupné z: <<https://youtu.be/ME8RE85i0lc>. > Kanál uživatele Johan Centrum.

